Список використаних джерел

1. Гончаренко Ю., Кузьмін К. Формування пластичної культури у майбутніх акторів засобами хореографії. *Організація освітнього середовища* : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 24 жовт. 2024 р.) / Головні редактори : О. І. Іваницький, О. В. Пономаренко. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 151 с. С. 92-94.

2. Abramovych, O., & Kudrenko, A. Теоретико-методологічні аспекти пластичної виразності в майстерності актора. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв.* Серія: Сценічне мистецтво, 3(2), 2020. С. 165–179. https://doi.org/10.31866/2616-759x.3.2.2020.219280

КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ АКТОРІВ

Тараненко Ю.П., кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри сценічного мистецтва і культури
Городенко А.Б., здобувач вищої освіти
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: класичний танець, професійна підготовка актора, пластична виразність, тілесна свідомість, сценічний рух.

Сучасний театр усе більше орієнтується на синтез різних видів мистецтва, внаслідок чого межі між драматичним виконавцем, танцівником і вокалістом поступово стираються. Водночас підвищуються вимоги до фізичної підготовки та рівня пластичної виразності актора. За таких умов класичний танець постає не лише як освітній компонент, а як базова система формування тіла, що створює універсальне підґрунтя для різних видів сценічної практики.

Класичний танець ми розглядаємо як цілісну систему тілесного виховання, що поєднує технічну вивіреність, естетичну гармонію та внутрішню дисципліну. Його значення виходить за межі формування естетичного смаку, адже він суттєво впливає на фізичний розвиток, емоційну сферу та мислення особистості.

Для майбутнього актора опанування власного тіла є обов’язковою складовою професійного становлення, оскільки саме через рух розкриваються почуття, внутрішні процеси персонажа, а також вибудовується взаємодія з партнером і сценічним простором. Заняття класичним танцем сприяють формуванню правильної постави, координації, відчуття ритму, витривалості, гнучкості та пластичної

виразності — якостей, що визначають переконливість і сценічну цілісність акторського виконання.

Важливість інтеграції засобів хореографічного мистецтва в освітній процес підготовки акторів підкреслювали як видатні діячі театру минулого століття, так і сучасні митці, зокрема Є. Вахтангов, Ю. Громов, Є. Гротовський, О. Таїров, Г. Товстоногов, Б. Щукін та інші. Ю. Гончаренко й К. Ткаленко висвітлювали особливості створення сценічного характеру засобами класичного танцю. Водночас кількість наукових праць, присвячених безпосередньо впливу класичного танцю на діяльність актора, залишається недостатньою.

Як наголошували Ю. Гончаренко та К. Ткаленко, одним із компонентів створення сценічного характеру є класичний танець, зокрема його жести та пози, засобами яких створюються емоційно насичені, естетично забарвлені та виразно-пластичні образи драматичної вистави [1]. На думку авторів, у кожному русі класичного танцю закладені відповідні характери, які виховують універсального та всебічно розвиненого актора, який професійно володіє своєю психофізикою та використовує здобуті навички у створенні ліричних, трагічних, комічних та героїчних персонажів [1].

Класичний танець, як система чітко структурованих вправ і позицій, сприяє розвитку базових фізичних якостей: сили, гнучкості, витривалості, координації та балансу. Водночас він формує правильну поставу, сценічну виразність руху та відчуття ритму, що є необхідними для створення переконливого сценічного образу.

Важливою функцією класичного танцю у підготовці актора є розвиток тілесної свідомості. Завдяки систематичному опрацюванню тренажу майбутній актор набуває здатності усвідомлювати та контролювати власне тіло як інструмент художнього висловлювання. Це дозволяє досягати більшої точності у передачі емоційних станів, внутрішніх переживань персонажа та сценічних дій.

Крім того, класичний танець формує дисципліну та професійну культуру виконавця. Регулярність занять, чіткість виконання технічних елементів, увага до деталей сприяють розвитку відповідальності, самоконтролю та працездатності — якостей, необхідних у театральній практиці.

Не менш значущим є естетичний аспект. Класичний танець базується на принципах гармонії, симетрії та пропорційності, що сприяє формуванню художнього смаку та розуміння сценічної краси. Це, у свою чергу, впливає на якість акторської гри та здатність до створення цілісного сценічного образу.

Таким чином, класичний танець слід розглядати не як другорядний елемент, а як ключову складову фахової підготовки актора. Включення його до освітніх програм забезпечує розвиток фізичної витривалості, пластичної виразності та художньої зрілості виконавця, що підвищує його

здатність до повноцінної самореалізації в умовах сучасного театрального процесу.

Список використаних джерел

1. Гончаренко Ю., Ткаленко К. Створення сценічного характеру засобами класичного танцю. *Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах*: тези доп. ІІ міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 3-4 червня 2021 р. Дніпро, Україна, 2021. 513 с. С.227-229.

2. Гончаренко Інга, Іщенко Лариса, Ятченко Надія. Специфіка акторського перевтілення в класичному танці: ліричні та характерні образи. *Актуальні питання гуманітарних наук:* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. Вип. 90. Том 1. 338 с. С. 126-133.

ORCID 0009-0006-2368-5243

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ОНЛАЙН-ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «СЦЕНІЧНА МОВА»

Бінєєва А.М., старший викладач кафедри сценічного мистецтва і культури;
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: сценічна мова, онлайн-навчання, театральна педагогіка, психофізичний тренінг, артикуляційна гімнастика, логічний аналіз тексту.

Сучасні виклики в Україні, зумовлені безпековими загрозами та релокацією учасників освітнього процесу, зробили онлайн-технології невід’ємною, хоч і вимушеною, частиною мистецької освіти [2]. Для дисципліни «Сценічна мова» цей формат виступає допоміжним інструментом, що забезпечує неперервність професійного тренінгу [1]. Проте складність предмета, яка базується на цілісності психофізичного апарату та живому акустичному контакті, потребує чіткої верифікації того, які саме розділи можна якісно викладати дистанційно.

З метою об’єктивної оцінки можливостей дистанційного формату було проведено анкетування серед професорсько-викладацького складу кафедри сценічної мови Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого. На основі аналізу десяти анкет було встановлено пряму залежність ефективності навчання від характеру теми. Це узгоджується з методичними засадами техніки мовлення, що розглядаються у працях класиків та сучасних дослідників [3; 4].

Найбільш адаптивним до онлайн-середовища виявився логічний аналіз тексту (середній бал - 3,33). Це підтверджує, що інтелектуальна